

Nå fører høye tråputescore til redusert dyretetthet

Dyrevelferdsprogram kalkun skal bidra til å sikre god dyrevelferd for den enkelte kalkun. Foto: Guro Vasdal

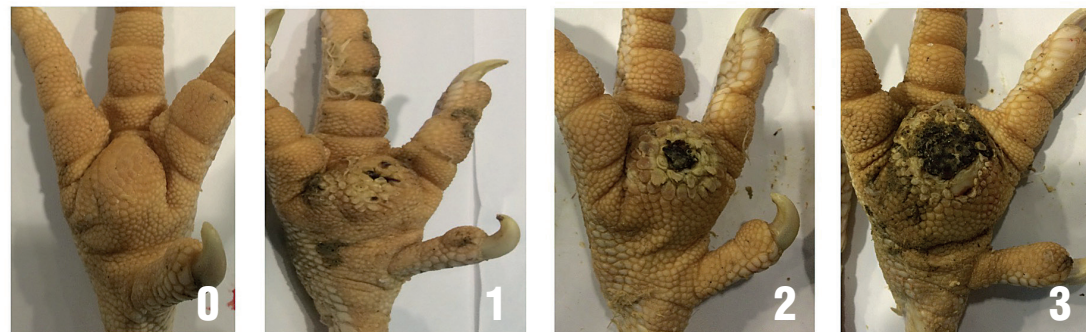

Guro Vasdal, Animalia

Dyrevelferdsprogram har med årene blitt et viktig verktøy for å jobbe med dyrevelferd i norsk husdyrproduksjon. Slaktekyllingen var først ute med sitt program allerede i 2013. Dyrevelferdsprogram kalkun trådte i kraft 1. januar

2017, og fra februar 2019 trådte nye innstramninger i kraft for alle kalkunprodusenter.

En av de viktigste oppgavene vi har i norsk husdyrproduksjon er å ivareta velferd for dyrene. Dyrevelferdsprogrammene har flere viktige formål; de skal bidra til at regelverket er kjent og blir etterlevd på gårdene, og de skal bidra til ytterligere forbedring av dyrevelferd. I tillegg skal dyrevelferdsprogrammene (DVP) bidra til en lønnsom produksjon for den enkelte bonde, samt bidra til tillit fra samfunnet. For å imøtekomme disse formålene inneholder DVP kalkun blant annet krav om registrering av produksjonsdata, to årlige helseovervåkningsbesøk, etablert KSL, herunder jevnlig

Kalkunens tråputer vurderes på slakteriet på en skala fra 0 til 3. Som bildeserien viser gis 0 poeng til tråpute uten skader, 1 poeng til tråpute med begynnende skade, 2 poeng til tråpute med grov skade som dekker under 50% av tråputens areal, og 3 poeng til grov skade som dekker over 50% av tråputens areal. Minst 100 føtter per flokk skal bedømmes, og hver flokk får en totalskår mellom 0 og 300, der 0 er best. Foto: Animalia

Tabell 1: Utviklingen i tråputescore hos kalkun fra 2018

	Første halvår 2018	Andre halvår 2018	Første halvår 2019
Ant innsett	41	50	51
Gj.snitt høneflokker	122,2	105,2	88,6
Gj.snitt haneflokker	116,4	101,5	121,4

ekstern-revisjoner og registrering av tråputer på hver flokk som slaktes.

Tråputeskader hos kylling og kalkun skyldes i hovedsak fuktig strø. Tråputeregistrering er en god indikator på hvor godt produsenten har lyktes med å skape et godt klima og et tørt strø for kalkunen i huset. Tråputeskader kan være smertefulle, og de kan fungere som inngangsport for sykdomsfremkallende bakterier. Derfor ønsker vi rene og hele tråputer.

I motsetning til slaktekylling, hvor tråputene scores på en 3-punkts skala fra 0 (ingen skade) til 2 (større skade), så ble det observert mer sammensatte og til dels større skader på kalkun. For å skille mellom disse i den løpende registreringen var det behov for å utvide skalaen på kalkun til en 4-punkts skala fra 0 til 3 (se bilder). Med 100 registrerte føtter i hver flokk, vil hver flokk derfor få en tråputescore mellom 0 og 300. I kalkunproduksjon holdes høner og haner adskilt under hele oppføringsperioden. Hønene slaktes ved 12 ukers alder, og hanene ved 18-19 ukers alder. Grunnet dette blir høne- og haneflokkene behandlet som ulike flokker i tråputestatistikken, selv om de kommer fra samme hus.

Resultater fra kalkunslaktingen viser en positiv trend, og at forekomsten av tråputeskader er på vei nedover (Tabell 1). I 2018 lå gjennomsnittet for høneflokkene noe høyere enn for haneflokkene, men i 2019 har dette bildet endret seg noe.

Selv om tråputeresultatene går i riktig retning er det samtidig ønskelig med en ytterligere reduksjon. Da DVP kalkun trådte i kraft i 2017 var det ingen konsekvenser ved mye tråputeskader, annet enn rådgiving

ved resultater over 120 poeng. Dette stod i sterk motsetning til DVP slaktekylling, hvor kyllingprodusenten må ned 3 til 5 kg i tetthet ved høye tråputescore. Derfor var det en uttalt forventning fra både Mattilsynet og næringen at etter en periode med erfaringsinnhenting og kunnskapsoppbygging skulle det fremlegges en revidert og utvidet versjon av Dyrevelferdsprogram kalkun innen 2019.

Innstramningen som nå har trådt i kraft innebærer at tråputeresultat over 150 poeng i høneflokk fører til tetthetsreduksjoner i påfølgende innsett, og da både hos haner og høner. Årsaken til at det er høneflokk som blir avgjørende skyldes at det trengs tid til endring på rugeriet og klekking av kyllinger. Avhengig av flokkstørrelse kan hønene fra samme flokk bli slaktet i flere omganger, såkalt delslakting. Standard dyretetthet er 4.8 innsatte daggamle kalkunkyllinger per m². Dersom snitt av alle delslaktinger av høner fra samme innsett overstiger 150 poeng, utløses tetthetsreduksjon i påfølgende innsett slik det fremgår av Tabell 2 nedst på siden.

Ved tråputescore over 120 poeng skal produsenten fortsatt ta kontakt med sin rådgiver for å avdekke mulige årsaker til tråputeskadene, og sette inn tiltak for å unngå lignende resultater i neste innsett.

Et av hovedformålene i et dyrevelferdsprogram er å forbedre dyrevelferd. Norsk kalkunproduksjon tar dyrevelferd på alvor, og ved å sette inn tiltak for å redusere forekomsten av tråputeskader ytterligere, vil vi få en målbar forbedring av kalkunens velferd. ■

Tabell 2: Konsekvenser av høye tråputescore for høneflokker

	Skår (snitt av alle slaktinger av høner)	Konsekvens, belegg i påfølgende innsett (innsatte daggamle/m ²)
Tråputescore	150-179	4.6
Tråputescore	180-209	4.5
Tråputescore	210-239	4.4
Tråputescore	240<	4.3